

Силабус
освітнього компоненту ОК 15
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ОП))

Вікова та педагогічна психологія

Назва дисципліни:	Вікова та педагогічна психологія
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	01 Освіта
Спеціальність:	015.32 Професійна освіта (Електроніка, метрологія та радіотелекомунікації)
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Професійна освіта. Електроніка, метрологія та радіотелекомунікації
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2144
Рік навчання:	2
Семестр:	3 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	За графіком
Назва кафедри:	Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	Українська
Керівник курсу:	Чепурна Вікторія Олександрівна, доцент кафедри
Контактний телефон:	0999161792
E-mail:	<i>chepurna102@gmail.com</i>

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів сучасної системи спеціальних знань у галузі вікової та педагогічної психології, засвоєння практичних умінь щодо аналізу психологічного віку людини, розвиток розуміння щодо сфери застосування психологічних знань в інженерно-педагогічній діяльності; розвиток умінь щодо урахування вікових та індивідуальних особливостей особистості в умовах конкретного соціального впливу; формування знання щодо зв'язку вікової психології із загальною та педагогічною, диференційною, соціальною психологією, психологією праці, віковою фізіологією і педагогікою.

Предметом навчальної дисципліни є розвиток психічних процесів (відчуттів, сприймання, пам'яті, мислення, мовлення, уяви, емоцій тощо) і властивостей у дітей, підлітків, юнаків та дорослих, зумовлені віком, зміни співвідношень між ними, становлення різних видів діяльності (гри, навчання, праці, спілкування тощо), формування психічних якостей підростаючої особистості, вікові можливості засвоєння знань, головні фактори розвитку та формування особистості тощо. Вікова психологія виявляє структурні зміни, новоутворення, які виникають з віком у психічній діяльності людини і свідчать про переходи від нижчих до вищих ступенів розвитку.

Основними завданнями навчальної дисципліни є оволодіння загальними закономірностями розвитку психіки людини, дослідження особливостей пізнавальних процесів, емоційно-вольової, мотиваційної сфер, індивідуально психологічних

характеристик людей різного віку; вивчення основ педагогічної психології: психологічні особливості навчання та виховання, види соціальних інститутів виховання і методів формування творчо активної особистості на різних етапах онтогенезу; формування знань про психологічну сутність педагогічної діяльності, умінь застосовувати отримані знання із вікової психології для організації діяльності і спілкування особистості у різні вікові періоди, для створення умов, що сприяють конструктивному психічному розвитку людини; урахування у навчально-виховному процесі сензитивних періодів розвитку людини; урахування вікових особливостей дитини у психолого-педагогічній роботі; навчитися орієнтуватися у сучасних підходах та технологіях навчання знанням і поняттям, формування умінь і навичок; розвиток умінь орієнтуватися на нормативи кожного вікового періоду у психодіагностичній та психокорекційній роботі.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

«Психологія», «Філософія», «Психологія праці»

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення;

ЗК 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 08. Здатність працювати в команді;

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

ЗК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

ФК 03. Здатність керувати навчальними/розвивальними проектами;

ФК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення;

ФК 06. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень;

ФК 09. Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти;

ФК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук;

ФК 13. Здатність управляти комплексними діями/проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих;

ФК 15. Здатність забезпечити якість освіти і управління діяльністю закладу освіти, відповідно до спеціалізації «Транспорт».

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

- ПР 01. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів;
- ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах;
- ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами;
- ПР 06. Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами;
- ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення;
- ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих;
- ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук галузі метрології та технічного регулювання на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою;
- ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти;
- ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти;
- ПР 13. Застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі;
- ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти;
- ПР 15. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій;
- ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики;
- ПР 21. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності;
- ПР 24. Володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях у сфері метрології, стандартизації, сертифікації та технічного регулювання в автомобілебудуванні;
- ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Предмет, проблеми та методи вікової психології. Історія розвитку вікової психології	2	2
	ЛР (ПР, СЗ) Дослідження предмету, об'єкту і завдань вікової психології	2	2
	СР Вивчення методологічних принципів вікової психології та встановлення взаємозв'язків у структурі гуманітарних наук	2	2

	Охарактеризувати категорію «вік» у психологічній науці		
2	ЛК Закономірності та динаміка психічного розвитку в онтогенезі, проблема періодизації психічного розвитку	2	2
	ЛР (ПР, СЗ) Дослідження історичних передумов виникнення та оформлення вікової психології як галузі психологічної науки	2	2
	СР Порівняльний аналіз етапів розвитку вікової психології у зарубіжній та вітчизняній науковій думці Заповнити хронологічну таблицю «Основні етапи розвитку вікової психології»	4	4
3	ЛК Перинатальний розвиток та психічний розвиток немовляти	2	2
	ЛР (ПР, СЗ). Практичне застосування діагностичного інструментарію у роботі психолога із дітьми від народження до 1го року.	2	2
	СР Дослідити критерії переходу від періоду новонародженого до періоду немовляти (фізіологічні і психологічні); структуру періоду немовляти. Охарактеризувати соціальну ситуацію розвитку, провідну діяльність і новоутворення періоду немовляти. Сприймання і пам'ять у немовлят. Здатність дитини до розрізнення елементарних і складних сенсорних впливів. «Комплекс поживлення». Орієнтовно-дослідницька діяльність. Спілкування з дорослими і його значення в психічному розвитку немовляти. Розвиток форм спілкування.	4	4
4	ЛК Психологічні особливості раннього дитинства	2	2
	ЛР (ПР, СЗ) Арт-терапія у роботі із дітьми у ранньому дитинстві., робота з МАК	2	2
	СР Встановити що є найбільш характерним для розвитку дитини другого та третього років життя; розкрийте, чим предметна діяльність відрізняється від маніпулятивної? Охарактеризувати види предметних дій. Охарактеризуйте раннє дитинство як сенситивний період розвитку мовлення. Дайте характеристику сприймання, пам'яті, уваги та мислення дитини. Поясніть розвиток емоційно-вольової сфери в ранньому віці. Охарактеризуйте кризу трирічного віку, у чому полягають основні психологічні новоутворення раннього дитинства.	4	4
5	ЛК Психічний розвиток дитини дошкільного віку та психологічна готовність дітей до школи	2	2
	ЛР (ПР, СЗ) Дослідження категорій розвиток, навчання та виховання. Психолого-педагогічні підходи у науковій думці	2	2
	СР Охарактеризувати гру та її значення для психічного розвитку дошкільнят. Створити презентацію на тему «Трудова та учбова діяльність дошкільнят». Проаналізувати сенсорний розвиток, пізнавальний розвиток та розвиток емоційно-вольової сфери дошкільників	4	4
6	ЛК Психологічні особливості підліткового віку	2	2

	ЛР (ПР, СЗ) Психотерапевтичні техніки роботи з підлітками, МАК та їх ресурси для практичного використання у роботі з підлітками	2	2
	СР Охарактеризувати стосунки з однолітками та дорослими підлітків. Написати есе на тему «Розвиток пізнавальних процесів у підлітковому віці». Дослідити особливості формування особистості підлітка	2	2
7	ЛК Пізнавальні процеси і розумовий розвиток у період юнацтва (студентський вік)	2	2
	ЛР (ПР, СЗ) Дослідження соціально-психологічних умов формування особистості студента. Встановлення статусів професійної ідентичності студентів 1го курсу	2	2
	СР Створити презентацію на тему «Педагогічна психологія у практичному вимірі ЗВО»	4	4
8	ЛК Психологічні особливості дорослої людини, психологія старіння та старості	2	2
	ЛР (ПР, СЗ) Вивчення психофізіологічного та пізнавального розвитку дорослої людини. Нормативні кризи дорослості та розвиток особистості.	2	2
	СР Дослідити особливості використання методів педагогічної психології на різних етапах навчання у ЗВО. Написати реферат за темою	4	4
Разом	ЛК	16	16
	ЛР (ПР, СЗ)	16	16
	СР	28	28

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;
3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60

4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89			B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

- курсова робота повинна бути захищена не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії (**вказується за наявності**);
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література: (література не пізніше 10 років, окрім 1 фундаментального класичного підручника або монографії)

1. Балл Г. А. Научная школа Г. С. Костюка : методологические уроки / Г. А. Балл // Психология в рациогуманистической перспективе : Избр. работы. – Киев : Основа, 2006. – С.82–91.
2. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / уклад.: О. В.Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – Київ : Каравела, 2007 – 418 с.
3. Власова О. І. Педагогічна психологія : Навч.посібник / Олена Іванівна Власова. – Київ : Либідь, 2005. – 400 с.
4. Дьоміна Г.А. Вікова та педагогічна психологія: Методичні рекомендації для практичних занять, самостійної роботи та модульного контролю знань студентів. 2-е вид., випр. і доп. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. – 56 с.
5. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Григорій Силович Костюк ; за ред. Л. М. Проколієнко. – Київ : Рад. шк., 1989. – 456 с.
6. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) : навчально-методичний посібник / Валерій Миколайович Поліщук – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 330 с.
7. Поліщук В. М. П 50 Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник / В. М. Поліщук. – 4те вид., стер. – Суми : Університетська книга, 2019. – 352 с.
8. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навчальний посібник / Мирослав Васильович Савчин. – Київ : Академвидав, 2007. – 481 с. – (Серія: Альма матер).
9. Сидоренко О. Б. С Практикум з вікової та педагогічної психології : навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей з психологією. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 262 с.
10. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017. – 548 с.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2144>
2. Офіційний сайт Лабораторії психодіагностики. URL: <http://psychology.univer.kharkov.ua/lab.htm>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua.

4. Офіційний сайт Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. URL: www.khadi.kharkov.ua/

Розробник (розробники)

силабусу навчальної дисципліни

підпис

В.О.Чепурна

ПІБ

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

В.С.Шеїн

ПІБ

Завідувач кафедри

підпис

В.В.Бондаренко

ПІБ